

Gemeente
Hillegom

Kadernota 2026-2029

Inhoudsopgave

1. Financiële situatie op hoofdlijnen	3
1.1 Meerjarenperspectief.....	4
2. Beleidsmatige ontwikkelingen	6
2.1 Programma Samenleven.....	6
2.2 Programma Leefomgeving	6
2.3 Programma Bedrijvigheid.....	7
2.4 Programma Bestuur	8
3. Financiële ontwikkelingen	10
3.1 Gemeenschappelijke regelingen	10
3.2 Indexatie.....	11
3.3 Actualisatie begroting.....	11
3.4 Nieuwe voorstellen	13
3.5 Resultaten uit Meicirculaire 2025	14
4. Dekkingsplan	15
4.1 Laaghangend fruit	15
4.2 Bestuurlijke keuzes licht	15
5. Te hanteren uitgangspunten	18
5.1 Toezichtregime provincie	18
5.2 Uitgangspunten begroting 2026-2029	18
Bijlage 1 Overzicht Bestuurlijke keuzes licht	20
Bijlage 2 Overzicht Laaghangend fruit	22

Inleiding

De Kadernota vormt de basis voor de programmabegroting 2026-2029 en biedt daarmee richting aan het beleid en de financiële keuzes van de komende jaren.

Zoals ieder jaar stelt de gemeenteraad deze uitgangspunten en kaders voor het komende jaar vast via de Kadernota. De huidige periode wordt gekenmerkt door dynamiek en onverwachte gebeurtenissen op nationaal en internationaal niveau. Dit zorgt voor onzekere tijden. Als college geven we daarop antwoord door uit te gaan van lange termijn oplossingen, wat vraagt om goed rentmeesterschap. Het is belangrijk dat we in Hillegom met elkaar de schouders eronder zetten en een ieder moet zijn of haar steentje bijdraagt. Samen zorgen we ervoor dat Hillegom nu, maar ook in de toekomst een fijn en toekomstbestendig dorp is en blijft.

In de kadernota zijn de meest recente meerjarige ontwikkelingen op het gebied van financiën en wetgeving verwerkt. Door een verwachte korting op de uitkering uit het Gemeentefonds is ook de gemeente Hillegom genoodzaakt geweest om uitgaven en inkomsten te heroverwegen.

Het college heeft bij het maken van deze keuzes nadrukkelijk gestuurd op bestuurlijke uitgangspunten die voortkomen uit het coalitieakkoord: **vitaal, toegankelijk en toekomstbestendig**. Op basis daarvan zijn drie terugkerende kaders gehanteerd:

1. **Versterken van zelfredzaamheid en sociale infrastructuur**
2. **Het principe 'de gebruiker betaalt'**
3. **Behoud van kwaliteit in de buitenruimte**

De Kadernota 2026 is financieel sluitend, maar om de korting op het Gemeentefonds op te vangen, zijn er op de langere termijn bezuinigingen noodzakelijk. Hoewel de kadernota voorslagnog sluitend is en de impact van de heroverwegingen beperkt blijft, zullen deze onvermijdelijk ook merkbaar zijn binnen de Hillegomse samenleving. De gemeente moet kritisch blijven op stijgingen in de uitgaven, denk hierbij om de toekomstige kostenstijgingen in de WMO en in de jeugdzorg.

Hoewel de kadernota een overschot laat zien, is het aannemelijk dat de gemeente deze financiële ruimte in de toekomst nodig gaat hebben. Het is namelijk niet uit te sluiten dat er nog tegenvallers komen vanuit onder andere Den Haag. Eventueel kan een nieuw college deze ruimte volgend jaar gebruiken om een duurzame toekomstbestendige koers uit te zetten.

Onderwerpen die in deze Kadernota aan bod komen:

- Resultaten van de Meicirculaire 2025 van het Gemeentefonds
- Kostenontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen
- Mutaties als gevolg van indexaties
- Onvermijdelijke mutaties (lasten en baten) uit de exploitatie

Ondanks de financiële uitdagingen blijven wij ons inzetten voor een leefbaar en sociaal Hillegom. Samen met de raad, onze partners en inwoners blijven we zoeken naar kansen om onze gemeente ook financieel toekomstbestendig te maken en te houden.

Het college van burgemeester en wethouders

1. Financiële situatie op hoofdlijnen

1.1 Meerjarenperspectief

Startpunt kadernota 2026

Het startpunt voor deze kadernota vormen de resultaten uit de Programmabegroting 2025-2028 voor de jaarschijven 2026-2028, waarbij het resultaat van 2028 de basis is voor 2029. Vervolgens zijn de uitkomsten van de September- en Decembercirculaire 2024 en de besluiten van de gemeenteraad in 2025 toegevoegd.

Dit resulteert in een negatief saldo voor de kadernota 2026 van ca.- € 1,5 miljoen met een dip in 2027 van - € 1,8 miljoen.

Wijzigingen

Onder de wijzigingen zijn de verschillende wijzigingen opgenomen vanuit de zienswijzen op de begroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regelingen (3.1) die de Gemeenteraad heeft besloten in de raadsvergadering van 28 mei en krijgt voorgelegd op 26 juni.

Daarnaast is de begroting verder geactualiseerd met indexatie (3.2) en ontwikkelingen (3.3).

Ook worden een beperkt aantal (onontkoombare) nieuwe voorstellen gedaan in deze kadernota 2026 (3.4). Dit resulteert in een negatief saldo voor de kadernota 2026 van ca.- € 3,2 miljoen met een dip in 2027 van - € 3,8 miljoen.

Meicirculaire 2025

Vervolgens zijn de resultaten vanuit de Meicirculaire 2025 (3.5) verwerkt in het financiële meerjarenperspectief van deze kadernota. De resultaten van de Meicirculaire 2025 zijn ingebracht in deze Kadernota 2026 om een zo'n getrouw mogelijk beeld te geven van de meerjarige financiële situatie. Dit resulteert in een positief saldo na wijzigingen in 2026 van € 293.000 en een negatief saldo vanaf 2027 oplopend tot - € 1,1 miljoen

Maatregelen

Voor het ombuigen van het negatieve saldo doet het college een aantal voorstellen die zijn opgedeeld in effecten vanuit het laaghangend fruit (4.1) en lichte bestuurlijke keuzes (4.2).

Dit resulteert in een positief saldo van de kadernota na de te treffen voorgestelde maatregelen.

Financiële situatie op hoofdlijnen

Het college biedt hiermee een sluitende kadernota 2026 en geeft voor de jaren 2027 en verder, een structureel sluitende voorzet aan het nieuwe college. In 2026 is het saldo positief met € 1,6 miljoen en eindigt in 2029 met € 1,1 miljoen positief.

Het college wil hiermee het volgende college ruimte geven om te kunnen anticiperen op tegenvallers en evt. nieuw beleid uit te kunnen voeren.

Zie voor een toelichting op deze wijzigingen en maatregelen de paragrafen 3 en 4.

Het meerjarenperspectief na de verwerking van de eerder genoemde ontwikkelingen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Financiële doorkijk op hoofdlijnen	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2025-2028	-1.795	-2.247	-1.842	-1.842
Circulaires gemeentefonds 2024	170	352	397	397
Besluiten gemeenteraad 2025	139	68	40	-27
Saldo voor kadernota 2026	-1.486	-1.826	-1.405	-1.471
<i>Wijzigingen</i>				
Zienswijzen Gemeenschappelijke regelingen (3.1)	-77	-21	86	146
Indexatie (3.2)	-264	-264	-264	-264
Actualisatie begroting 2025 (3.3)	-1.368	-1.638	-1.620	-1.667
Nieuwe voorstellen (3.4)	-33	-33	-33	-33
<i>Totaal wijzigingen</i>	-1.742	-1.957	-1.831	-1.818
Saldo kadernota 2026 na wijzigingen	-3.228	-3.783	-3.236	-3.289
<i>Meicirculaire 2025</i>				
Resultaten uit Meicirculaire 2025 (3.5)	3.521	3.141	1.790	2.156
Saldo kadernota 2026 na meicirculaire	293	-642	-1.445	-1.133
<i>Maatregelen</i>				
Laaghangend fruit (4.1)	858	882	819	819
Saldo kadernota voor bestuurlijke keuzes	1.151	239	-626	-314
Bestuurlijke keuzes licht (4.2)	472	960	1.180	1.385
Saldo kadernota 2026	1.623	1.200	554	1.071

2. Beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 Programma Samenleven

De (herijkte) Maatschappelijke agenda is de kapstok van waaruit we werken aan brede welvaart, met als belangrijke accenten bestaanszekerheid, kansengelijkheid, positieve gezondheid en omzien naar elkaar.

We zien een aantal ontwikkelingen waar we rekening mee moeten houden naast de uitwerking van de Maatschappelijke agenda. Zo zien we de kloof in gezondheid tussen welvarende en minder welvarende inwoners groeien. En hebben we te maken met toenemende vergrijzing, tekorten op de arbeidsmarkt en stijgende zorgkosten.

Daar komt bovenop dat er de komende jaren minder geld beschikbaar is om alles te doen wat nodig is.

Dit betekent dat het steeds belangrijker wordt dat ondersteuning daadwerkelijk terecht komt bij de mensen die het echt nodig hebben. Het vraagt om meer aandacht voor preventie, zelfredzaamheid en eigen kracht, met zorg voor de meest kwetsbaren.

Het is belangrijk dat jongeren kunnen zijn wie ze zijn, zonder dat er een zorgtraject wordt ingeschakeld voor alles wat niet gemiddeld is. Maar het vraagt ook om aandacht voor de ingewikkelde en onzekere wereld waarin jongeren nu opgroeien.

Daarnaast vragen deze ontwikkelingen steeds meer van samenredzaamheid binnen buurten en sociale netwerken; het versterken van gemeenschappen op basis van omzien naar elkaar en het gebruik maken van elkaars talenten.

Bij het uitvoeren van onze Maatschappelijke agenda zoeken we steeds hoe we het uitvoeringsprogramma Duin- en Bollenstreek kunnen versterken en visa versa. Datzelfde geldt voor de regio deal Sierteeltregio die begin 2025 door het Rijk is toegekend.

Op onderdelen passen de bezuinigingen in het voornemen om de MAG met minder organisaties uit te voeren. Dit zorgt voor efficiency in de uitvoering en rechtvaardigt een bezuiniging, maar zal alsnog aan de andere kant enige kosten met zich meebrengen.

2.2 Programma Leefomgeving

Transitie Omgevingswet

Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit is echter pas het begin van een lange transitieperiode waarin gewerkt wordt aan het bereiken van de veranderingen en doelstellingen zoals beoogd door de Omgevingswet. Hiervoor geeft de wet de tijd tot eind 2026 voor de omgevingsvisie en eind 2031 voor het omgevingsplan.

Gemeente Hillegom heeft voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet al een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan voor het Buitengebied en de Zanderij vastgesteld. Sinds de inwerkingtreding beschikt Hillegom over een tijdelijk omgevingsplan voor het hele grondgebied, dit zijn de huidige bestemmingsplannen en de door het Rijk gedecentraliseerde (vooral milieu) regels "de bruidsschat". De komende jaren wordt de visie regelmatig geactualiseerd en worden de regels in het omgevingsplan waar nodig aangepast en op maat gemaakt specifiek voor Hillegom.

De beleidscyclus biedt een structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen. De komende jaren gaan we gebruiken om de beleidscyclus verder in te richten.

Daarnaast moeten we ook de processen onder de omgevingswet, bijvoorbeeld Bopa-procedures, verder optimaliseren.

Huisvesting verschillende doelgroepen

De woningmarkt in Nederland staat al een aantal jaren onder zware druk. Verschillende doelgroepen zoeken hun plek in de woningmarkt. Denk hierbij aan jongeren op zoek naar hun

eerste woning maar ook senioren die wellicht kleiner willen gaan wonen maar geen zorgbehoefte hebben. En daarnaast ook aan statushouders, asielzoekers en andere ontheemden. De wet Versterking regie op Volkshuisvesting treedt naar verwachting 1 januari 2026 in werking. Deze wet geeft het Rijk, provincies en gemeenten de wettelijke instrumenten om regie te voeren op de volkshuisvesting. Deze wet richt zich op (1) regie op aantallen woningen en locaties, (2) regie op betaalbare woningen en evenredige verdelingen van woningen en (3) verstevigen van de lokale prestatieafspraken.

In de wet is bepaald dat gemeenten naast de reguliere doelgroepen in het Volkshuisvestingsprogramma ook o.a. de volgende aandachtsgroepen opneemt: mantelzorgers/-ontvangers, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en/of psychische kwetsbaarheid, daklozen/dreigend daklozen, uitstromers uit Beschermd Wonen (BW)/Maatschappelijke opvang (MO) en Jeugdzorg met verblijf, arbeidsmigranten en woonwagengebouwen.

We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor transformatie van bedrijventerreinen naar gecombineerde woon-werkterreinen. Daarbij streven we er naar om gewenste vormen van bedrijvigheid te combineren met gewilde woonmilieus.

Bereikbaarheid

De groeiende ruimtebehoefte om te kunnen wonen, werken en recreëren heeft gevolgen voor de al onder druk staande bereikbaarheid van de gemeente en de regio.

De gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk, Katwijk en Haarlemmermeer werken samen met de provincies Noord- en Zuid-Holland en de metropoolregio Amsterdam in het project Mobiliteit Noordelijke Duin- en Bollenstreek & Haarlemmermeer. Binnen dit project zitten verschillende deelprojecten die zowel de bereikbaarheid per fiets, OV en auto, als de leefbaarheid en verkeersveiligheid zullen verbeteren.

In de komende jaren komt daarbij een aanvullende opgave. Op de A44 tussen A4 Knooppunt Burgerveen en Oegstgeest zullen 4 bruggen en viaducten in fases vervangen worden door Rijkswaterstaat. Deze vervanging is nodig gezien de verwachte technische levensduur van deze zogeheten kunstwerken. Tijdens deze werkzaamheden zal de regio verkeershinder ervaren. In samenwerking met Rijkswaterstaat werken we aan een bereikbaarheidsplan om de hinder voor inwoners, ondernemers en bezoekers te beperken.

Duurzaamheid

In het verlengde van de Regionale en Lokale Energiestrategie wordt een verkenning uitgevoerd naar het realiseren van een hoge temperatuur warmtenet op basis van geothermische warmte. Energiebesparing en duurzame opwek van stroom blijven onverminderd belangrijk. Ook netcongestie, circulaire economie en klimaat adaptieve inrichting van de openbare ruimte vragen in toenemende mate aandacht.

2.3 Programma Bedrijvigheid

Regionale samenwerking

We willen een aantrekkelijke gemeente zijn waar bedrijven succesvol kunnen ondernemen. Om dit te doen zijn de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Katwijk akkoord gegaan met een jaarlijkse bijdrage aan de governance en de programmadoelen van de Economic Board. Daarnaast werken Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk aan een uitvoeringsprogramma behorende bij de Regionale Bedrijventerreinen Strategie.

Aantrekkelijk centrum

We vinden het belangrijk dat onze centra aantrekkelijk zijn voor onze inwoners en bezoekers van buiten. Samen met onze ondernemers en ondernemersverenigingen werken we hier ook de komende jaren verder aan.

Hoewel de ondersteuning per specifiek evenement wordt teruggebracht, willen we de organisatie van evenementen wel blijven stimuleren omdat ze een belangrijke bijdrage leveren aan de verbinding in de samenleving. Zo zien we dat diverse evenementen aanlopen tegen hogere kosten op organisatorisch vlak, zoals bijv. de beveiliging. We kiezen er voor om ter ondersteuning van evenementen een apart budget op te nemen voor evenementen.

Wandeln netwerk

Samen met onze buurgemeenten werken we aan het toegankelijk maken van het buitengebied voor recreanten door middel van een uitgebreid wandelnetwerk. Met behulp van vrijwilligers worden bestaande wandelpaden onderhouden en ontbrekende stukken in kaart gebracht.

Uitvoeringsprogramma verblijfsrecreatie

Hillegom, Lisse en Teylingen hebben gezamenlijk een visie op verblijfsrecreatie opgesteld. De komende jaren gaan we aan de slag met de uitvoering van maatregelen die voortkomen uit die visie.

Erfgoed

We vinden het belangrijk om monumenten, historische landschappen en andere cultuurhistorische waarden in stand te houden. We streven naar behoud van het cultureel erfgoed in onze gemeente en het zichtbaar maken hiervan.

In 2025 zijn we gestart met het aanwijzen van gemeentelijke monumenten en dorpsgezichten op basis van de nieuwe gemeentelijke verordening. In 2026 gaan we daarmee verder.

2.4 Programma Bestuur

Wettelijke verplichting Inspraakverordening per 1-1-2027

Op dit moment zijn gemeenten verplicht, op grond van artikel 150 van de Gemeentewet, om een inspraakverordening te hebben. In deze verordening is geregeld wanneer en op welke wijze inwoners betrokken worden bij de voorbereiding van beleid. De wet wijzigt de Gemeentewet met ingang van 1 januari 2025. Gemeenten moeten hun inspraakverordening vanaf dat moment binnen twee jaar (voor 1-1-2027) vervangen door een participatieverordening. Het doel is dat inwoners niet alleen betrokken worden bij de totstandkoming van beleid, maar ook bij de uitvoering en de evaluatie van beleid. Daarnaast moeten gemeenten in de participatieverordening bepalen onder welke voorwaarden het uitdaagrecht wordt toegepast. Het uitdaagrecht houdt in dat inwoners en maatschappelijke partijen vragen of zij de uitvoering van een gemeentelijke taak kunnen overnemen.

De participatieverordening vraagt een permanent andere inzet van de gemeente. De verordening moet passen bij de cultuur en werkwijze van de gemeente en de behoeften van de inwoners. In 2026 moet de nieuwe verordening worden vormgegeven, uitgewerkt en vastgesteld.

Regiodeal

Op 3 februari jl. maakte het Rijk bekend dat de Regio Deal voor de Sierteeltregio "Gezond leven tussen bloemen, bollen en bomen" is geselecteerd voor de Regio Deal in de zesde tranche. Het Rijk heeft 10 miljoen euro gereserveerd voor de gehele sierteeltregio, die breder is dan sec de Duin- en Bollenstreek.

De propositie voor de Regio Deal biedt een goede basis om op voort te bouwen. In drie pijlers (leefomgeving, arbeidsmigratie en arbeidsmarkt) is uitgewerkt welke ambities de regio wil

realiseren, met daarachter contouren van een voorlopige projectenlijst. In de komende maanden moet de propositie verder worden uitgewerkt, met als aandachtspunt dat de gereserveerde rijksbijdrage van 10 miljoen euro lager is dan gevraagd. De pijlers sluiten grotendeels aan bij de topprioriteiten uit de Uitvoeringsagenda DBS, m.u.v. de pijler arbeidsmigratie, welke geen plek had in de uitvoeringsagenda.

De cofinanciering vanuit de Duin- en Bollenstreek regio zal grotendeels uit bestaande budgetten komen, bijvoorbeeld vanuit de Economic Board DBS, Stichting Greenport DBS en andere stakeholders. De komende maanden worden de projecten verder uitgewerkt.

De verwachting is dat dit geen extra middelen of capaciteit zal vragen, behalve mogelijk op het onderwerp arbeidsmigratie, hier kan vooralsnog geen inschatting van gemaakt worden.

De komende maanden worden onderstaande punten uitgewerkt, met als doel om 1 januari 2026 voortvarend met de uitvoering te kunnen starten:

- Een convenant met het Rijk, met een beschrijving van de opgaven, de te bereiken doelen, de inspanningen die daarvoor nodig zijn, de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen en een globale verdeling van de middelen over drie programmalijnen.
- Een samenwerkingsovereenkomst, ondertekend door de regionale stakeholders die een rol spelen in de governance (nader uit te werken), met afspraken over het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsorganisatie, de regionale governance, invulling van de kassiersfunctie en de wijze waarop over de toekenning van middelen wordt besloten.

Bibob

De Wet Bibob beoogt facilitering van criminele activiteiten door de overheid te voorkomen. De Wet Bibob geeft bestuursorganen daartoe de mogelijkheid om aanvragen te toetsen op integriteitsrisico's en deze te weigeren of in te trekken bij vermoedens van criminele beïnvloeding.

In 2021 is de Bibob-beleidslijn Hillegom in werking getreden. Sinds de inwerkingtreding hebben er diverse wetwijzigingen plaatsgevonden, waaronder de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, waardoor het essentieel is om de Bibob-beleidslijn te actualiseren.

Het actualiseren van de beleidsregel voor de Wet Bibob gemeente Hillegom zal gericht zijn op het versterken van integriteit binnen de gemeente Hillegom en het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Door het beleid beter af te stemmen op actuele risico's, voorkomen we als gemeente dat criminelen misbruik maken van vergunningen, subsidies en aanbestedingen. Dit draagt bij aan een veilig en transparant ondernemersklimaat, waarbij eerlijke ondernemers worden beschermd tegen oneerlijke concurrentie. Tegelijkertijd bevordert het beleid een efficiënte samenwerking tussen de gemeente, veiligheidsdiensten en andere betrokken partijen om integriteitsrisico's tijdig te signaleren en aan te pakken.

3. Financiële ontwikkelingen

3.1 Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente Hillegom laat via verschillende gemeenschappelijke regelingen taken uitvoeren. De begrotingen voor 2026-2029 zijn de afgelopen periode ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeente verwerkt deze begrotingen één op één in haar eigen begroting als de gemeenteraad. Daarmee zijn de bijdragen verplichte uitgaven voor de begroting van de gemeente Hillegom. In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle gemeenschappelijke regelingen en de bijbehorende bijstellingen in deze kadernota.

Bedragen x € 1.000				
Gemeenschappelijke regelingen	2026	2027	2028	2029
ISD (incl. BUIG-uitkering)	326	326	326	326
SoZorg (alleen uitvoeringsorganisatie)	-36	-33	-33	-33
KDB	-46	-45	10	70
Hecht	132	132	132	132
Omgevingsdienst West Holland	-6	-6	-6	-6
Holland Rijnland	20	20	20	20
HLTsamen	-422	-370	-318	-318
Veiligheidsregio	-33	-33	-33	-33
Cocensus	-13	-13	-13	-13
<i>Subtotaal Gemeenschappelijke regelingen</i>	-77	-21	86	146

ISD (incl. BUIG-uitkering)

De bijdrage aan de ISD is inclusief de hogere BUIG-bijdrage. Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De hogere uitgaven voor deze uitkeringen zijn ook opgenomen in de begroting van de ISD.

HLTsamen

In de afgelopen maanden is er in de organisatie hard gewerkt aan het in beeld brengen van de mogelijke keuzes die gemaakt kunnen worden om voor de gemeente Hillegom een meerjarig sluitend financieel beeld te realiseren. De impact van de voorgestelde bestuurlijke keuzes op de personele kosten van HLTsamen is nihil tot zeer beperkt.

Daarnaast heeft het bestuur van HLTsamen in het voorjaar van 2025 de directie opdracht gegeven om in kaart te brengen wat HLTsamen kan bijdragen door besparingen op de bedrijfsvoering. De ambitie is om te komen tot een lijst van maatregelen met een minimaal besparingseffect van 6% op de overhead/ bedrijfsvoering. De uitvoering van deze opdracht is op 20 mei begonnen en zal, naar verwachting lopen tot eind juli.

Voor in de kadernota's van de gemeenten geeft HLTsamen een eerste indicatie. In de begroting worden de uiteindelijke keuzes van het HLTsamen bestuur verwerkt. Hierbij wordt gezocht naar een balans tussen een substantiële bijdrage leveren aan de tekorten en het 'gezond en vitaal' houden van HLTsamen.

Inspanningsverplichting	2026	2027	2028	2029
HLTsamen	700	900	1.100	1.100
Aandeel Hillegom (25,95%)	182	234	285	285

De maatregelen die leiden tot deze bedragen kwalificeren zich als bestuurlijke keuzes. Ze leiden tot een afname van de flexibiliteit om binnen de bedrijfsvoering verzuim en verloop op te vangen. Dit kan leiden tot tussentijdse voorstellen aan het bestuur. Ze leiden tot een risico op materiële kosten omdat de indexatie FKGR niet wordt doorgevoerd. Dit kan zichtbaar worden in de tussenrapportage en/of jaarrekening van HLTsamen. Ze leiden mogelijk ook tot een lager tempo in de doorontwikkeling van HLTsamen, zoals vastgelegd in de lange termijn opdracht. In het voorstel aan het bestuur van HLTsamen worden de consequenties uitgewerkt en gewogen.

3.2 Indexatie

In deze paragraaf zijn alle effecten als gevolg van indexatie opgenomen. Grotendeels zijn deze gebaseerd op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2026 (zie hoofdstuk 5 Te hanteren uitgangspunten) en in een enkel geval is er sprake van afwijkende percentages.

Bedragen x € 1.000				
Indexatie	2026	2027	2028	2029
Indexatie belastingen	33	33	33	33
Indexatie huren	12	12	12	12
Indexatie subsidies	-70	-70	-70	-70
Indexatie Meerlanden	-67	-67	-67	-67
Indexatie diverse budgetten	-172	-172	-172	-172
<i>Subtotaal Indexatie</i>	-264	-264	-264	-264

De diverse belastingen zijn geïndexeerd met het gewogen indexatiepercentage van de FKGR 2,22%.

Voor de inkomsten op de OZB woningen is een uitzondering gemaakt, hierop is geen indexatie toegepast. De tarieven voor OZB niet-woningen liggen aanmerkelijk lager dan voor de woningen. Het is de keuze van het college om deze tarieven meer in evenwicht te brengen met elkaar. Dit wordt nader toegelicht bij de lichte bestuurlijke keuzes.

3.3 Actualisatie begroting

In deze paragraaf wordt de actualisatie van de begroting nader toegelicht. Deze wijzigingen zijn opgenomen omdat de lasten en baten wijzigen door :

- de uitvoering van een eerder genomen besluit.
- een onvermijdelijke ontwikkeling.
- structurele constatering bij de Programmarekening 2024.

Bedragen x € 1.000

Actualisatie begroting	2026	2027	2028	2029
Reclame Openbare verlichting	-24	-24	-24	-24
Herziene begroting 2025 Inkoop Jeugdzorg (SOZ)	-851	-934	-934	-934
Begroting 2026 Inkoop Jeugdzorg	-586	-456	-288	-285
Algemene voorziening	-80	-198	-198	-198
Rente langlopende leningen	-100	-150	-200	-200
Hogere opbrengsten bouwleges	300	300	300	300
Lagere afschrijvingen	300	150	50	-
Bijstelling dividend Meerlanden	-89	-89	-89	-89
Actualisatie Investeringsplan	PM	PM	PM	PM
Toerekenen van uren aan projecten en investeringen	200	200	200	200
Budgetneutraliteit Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen	-345	-345	-345	-345
Internationale Schakelklas	-50	-50	-50	-50
Diverse kleine posten	-42	-42	-42	-42
<i>Subtotaal actualisatie begroting</i>	-1.368	-1.638	-1.620	-1.667

Reclame openbare verlichting

Door het genomen besluit om geen reclameborden meer aan de openbare verlichting te bevestigen zijn de inkomsten van deze wijziging ook gecorrigeerd in de financiële meerjarenbegroting.

Herziene begroting 2025 Inkoop Jeugdzorg

De herziene begroting 2025 voor inkoop jeugdzorg kon destijds niet meer worden verwerkt in de begroting 2025 van Hillegom. Met deze wijziging is deze alsnog verwerkt.

Begroting 2026 Inkoop Jeugdzorg

Vanaf 2025 wordt jeugdzorg afgerekend op feitelijke realisatie. In 2024 heeft de gemeente Hillegom een forse stijging gehad op basis van de feitelijke realisatie van kosten. Om de kosten goed in beeld te hebben is voor de begroting 2026 de feitelijke realisatie in 2024 als basis aangehouden.

Met de taskforce worden er vanaf 2026 investeringen (lokaal en regionaal) gedaan om hervormingen te verwezenlijken. Deze moeten resulteren in lagere lasten in de aankomende jaren.

Algemene voorziening

Het Heemplein en het Stekkie zijn onderdeel van een algemene voorziening van de gemeente Hillegom. Deze worden niet meer opgenomen in de begroting van de ISD maar in de gemeentelijke begroting. Met deze wijziging worden deze kosten als nog opgevoerd.

Rente langlopende leningen

De komende jaren verwachten we door de extra investeringen zoals in het Beltpark en Elstbroek een lening aan te gaan om deze investeringen te kunnen financieren. De investeringen hebben een aanlooperperiode en worden niet allemaal in 1 keer gedaan. Derhalve is dit in een oplopende reeks verwerkt.

Hogere opbrengsten bouwleges

De leges uit bouwprojecten zijn opnieuw beoordeeld op basis van een inventarisatie van mogelijke projecten in de toekomst. Daardoor is het mogelijk om de inkomsten bouwleges te verhogen met €

300.000, naar € 750.000. De hogere leges worden veroorzaakt door meer projecten, maar ook door een stijging van de bouwkosten in de afgelopen jaren. De inkomsten van de leges worden nl. berekend op basis van een percentage van de bouwsom.

Lagere afschrijvingen

Vanuit de analyse op de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat de begrote afschrijvingen hoger zijn de uiteindelijk gerealiseerde afschrijvingen. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen soms later worden afgerond dan was begroot. Hierdoor is het mogelijk om de afschrijvingen met in een aflopende reeks te verminderen. Als een investering wordt afgerond worden de afschrijvingen pas opgenomen als lasten in de begroting.

Toerekenen van uren HLTsamen aan projecten en investeringen

Vanuit de analyse op de jaarrekening 2024 is gebleken dat jaarlijks meer uren (in €'s) worden toegeschreven aan projecten, investeringen en anterieure overeenkomsten. In de begroting is dit budget verhoogd met € 200.000 naar € 650.000.

Bijstelling dividend Meerlanden

In de begroting zijn de inkomsten van het dividend van bijv. de Meerlanden opgenomen. Deze wordt gebaseerd op het ontvangen dividend in het afgelopen jaar. Derhalve is het voor Meerlanden nodig om het dividend aan te passen in de begroting.

Actualisatie Investeringsplan

Het meerjarige investeringsplan moet naar aanleiding van de controle van de jaarrekening door de accountant worden geactualiseerd. Dit zal in de begroting 2026 worden verwerkt.

Budgetneutraliteit Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen

Vanuit de analyse op de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen niet neutraal is opgenomen in de meerjarige begroting. Op basis van deze correctie wordt dit eenmalig gecorrigeerd

Internationale Schakelklas

De gemeente Hillegom levert samen met de 4 andere bollengemeenten een financiële bijdrage voor de huisvesting van de internationale schakelklas de Beekbrug in Lisse en Katwijk. De locatie Katwijk is vanaf 2025 toegevoegd. De Internationale Schakelklas (ISK) is voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar, waarbij het leren van de Nederlandse taal centraal staat in alle lessen.

In de begroting was hiervoor een bijdrage opgenomen tot en met 2025. Onlangs is de huisvesting van de internationale schakelklas geëvalueerd en besloten om dit te verlengen. Met deze wijziging wordt dit opnieuw in de begroting opgenomen.

Diverse kleine posten

Onder deze posten zijn diverse kleinere correcties opgenomen die niet worden toegelicht omdat ze kleiner zijn dan € 10.000.

3.4 Nieuwe voorstellen

Onder de nieuwe voorstellen zijn wijzigingen opgenomen als gevolg van nieuw beleid of voortzetting van beleid dat niet eerder structureel in de begroting is opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Nieuwe voorstellen	2026	2027	2028	2029
Structureren functie procesregisseur casuïstiek	-33	-33	-33	-33
Inzet grondstoffencoach	-	-	-	-
<i>Subtotaal nieuwe voorstellen</i>	-33	-33	-33	-33

Structureren functie procesregisseur casuïstiek

De procesregisseur draagt bij aan vastgelopen complexe casuïstiek, sturing op de zorg- en veiligheidsketen en heeft een coördinerende gemeentelijke rol bij de Wet verplichte GGZ. De inzet van deze rol en positie van de pilot is in 2024 geëvalueerd. De inzet van de procesregisseur is van toegevoegde waarde voor de gemeente Hillegom. Het college stelt voor om deze functie structureel op te nemen in de begroting.

Inzet grondstoffencoach

De grondstoffencoach speelt naast vraagbaak een belangrijke rol bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van grondstofstromen (met name van belang bij GFTe, PBD en textiel). De grondstofcoach pakt problemen aan op individueel, straat- en wijkniveau en zoekt daarbij samenwerking met betrokken partijen: bewoners, woningstichting, de gemeentelijke BOA's en de inzameldienst. Het college stelt voor om de eerdere pilot grondstoffencoach afval structureel in te zetten (€ 33.500). De kosten van de grondstoffencoach worden verrekend binnen de berekening van het afvaltarief van inkomsten en uitgaven. Deze inzet zal leiden tot een stijging van het afvaltarief met ca. € 3,-.

3.5 Resultaten uit Meicirculaire 2025

Bedragen x € 1.000

Meicirculaire 2025	2026	2027	2028	2029
Meicirculaire 2025	3.521	3.141	1.541	1.906
Stelpost jeugdzorg eigen bijdrage	-	-	249	250
<i>Subtotaal Meicirculaire 2025</i>	3.521	3.141	1.790	2.156

Meicirculaire 2025

De onlangs verschenen Meicirculaire 2025 is in deze kadernota 2026 verwerkt. Hiermee wordt rekening gehouden met de meest actuele opgave van de inkomsten van de algemene uitkering van het Rijk.

In de dialoogsessie met de Raad op 8 mei is een eerste voorlopige grove berekening van de algemene uitkering gemaakt op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk. Met het verschijnen van de Meicirculaire kon pas de werkelijke hoogte van de algemene uitkering worden berekend. Dit is een fijnere berekening gebaseerd op diverse specifieke maatstaven zoals aantal inwoners, leerlingen en WOZ-waarden (etc.) van de gemeente Hillegom. Deze berekening wijkt af van de eerdere voorlopige berekening op basis van de Voorjaarsnota door een hogere uitkeringsfactor, een lagere correctie van de WOZ-waarden en hogere indexatie vanuit het Rijk.

Stelpost jeugdzorg eigen bijdrage

Het Rijk neemt in de algemene uitkering een financieel voorschot op de nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen door een korting op de algemene uitkering. Tot 2028 krijgen de gemeenten nl. nog een vergoeding voor deze nog te nemen maatregelen in de jeugdzorg. Vanaf 2028 verwacht het Rijk dat de gemeenten de effecten van deze maatregelen gaan merken door lagere kosten. Voor deze posten is onderzocht of hiervoor al rekening is gehouden in de begroting van de SoZ. Daaruit blijkt dat alleen nog geen rekening gehouden is met lagere uitgaven voor de eigen bijdrage jeugdzorg.

Onze toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland, staat toe dat de gemeente Hillegom hiervoor een stelpost opneemt vanaf 2028 van € 249.000.

4. Dekkingsplan

4.1 Laaghangend fruit

Het college heeft onder laaghangend fruit verschillende bezuinigingsmaatregelen opgenomen die technisch van aard zijn en weinig tot geen maatschappelijke impact hebben. De maatregelen bestaan met name uit het aanpassen van afschrijvingstermijnen binnen de technische levensduur, technische correcties doordat het al besloten is en het realistischer begroten van uitgaven en inkomsten op basis van ervaringen in het verleden. De maatregelen staan in bijlage 2.

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029
Laaghangend fruit	858	882	819	819

4.2 Bestuurlijke keuzes licht

De volgende stap van het college in het ombuigen van het financiële tekort is het beoordelen van de bestuurlijke keuzes in het Berenschot rapport. Het college heeft de maatregelen getoetst aan het afwegingskader op basis van het coalitieakkoord "Met Trots Vooruit", waarin de kernwaarden "Vitaal, Toegankelijk en Toekomstbestendig" beschreven zijn. Sociale verbinding, gebruiker betaald en het behoud van de kwaliteit in de openbare ruimte staan in deze kernwaarden centraal.

De bestuurlijke keuzes licht worden in onderstaand overzicht in hoofdlijnen opgesomd. In bijlage 1 is een meer gedetailleerd overzicht opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Bestuurlijke keuzes licht	2026	2027	2028	2029
Belastingen	150	430	635	839
P&C methodiek	126	180	180	180
Verlagen uitgaven taakmutatie algemene uitkering	100	-	-	-
Met minder organisaties de MAG uitvoeren	54	198	198	198
Herschikken bijdragen aan evenementen en toeristische activiteiten	30	30	30	30
Inspanningsverplichting 6%	-	45	45	45
Openbare ruimte - niet groen	11	47	47	47
Verlagen overhead bestuur	-	30	45	45
<i>Subtotaal Bestuurlijke keuzes licht</i>	472	960	1.180	1.385

Belastingen

Onder de belastingen zijn opgenomen: het invoeren van verblijfsbelasting vanaf 2027 (€ 75.000), verhogen van de tarieven van de bouwleges (€ 150.000) en het verhogen van het tarief van de OZB voor niet-woningen.

De verblijfsbelasting is een belasting voor niet-inwoners van Hillegom die gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten. Van de 342 gemeenten in Nederland heffen er 319 gemeenten verblijfsbelasting in Nederland. Op deze manier betalen niet alleen toeristen maar ook arbeidsmigranten die in Hillegom verblijven mee aan de gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten. Voorgesteld wordt om de verblijfsbelasting vanaf 2027 in te voeren.

De tarieven van de bouwleges in Hillegom zijn aanmerkelijk lager dan in Lisse en Teylingen. Binnen de kostendekkendheid van de leges, van maximaal 100%, kunnen de tarieven van de leges worden

verhoogd. In de begroting 2026 zal een verhoging van de bouwleges in relatie tot de kostendekkendheid nader worden onderzocht.

De tarieven voor OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) in Hillegom zijn aanmerkelijk lager dan in de rest van Zuid-Holland. Vanaf 2027 is in de begroting rekening gehouden met een verhoging van deze belastingen naar een hoger niveau. Dit niveau is gespiegeld aan het tarief voor OZB-woningen in Hillegom, die 9% onder het gemiddelde tarief ligt van Zuid-Holland. Voor de OZB niet-woningen hanteren we dan ook een niveau met een afwijking van 9% lager dan het gemiddelde van Zuid-Holland.

Hillegom groeit voor het tarief OZB niet-woningen vanaf 2027 in 3 jaar toe naar dit hogere niveau in 2029.

	Hillegom	Gemiddeld Zuid-Holland	Gem. ZH -9%
Tarief eigenaar niet-woning	0,2237%	0,3280%	0,2985%
Tarief gebruiker niet-woning	0,1368%	0,2361%	0,2149%

Rekenvoorbeeld ontwikkeling OZB niet-woning (excl. indexatie OZB niet-woningen) bij een WOZ waarde van € 250.000:

Waarde WOZ € 250.000	Tarief % 2025	OZB 2025	Tarief % 2029	OZB 2029	Toename OZB
Eigenaar niet-woning	0,2237	€ 559	0,2985	€ 746	€ 187
Gebruiker niet-woning	0,1368	€ 342	0,2149	€ 537	€ 195

P&C methodiek

In de begroting waren een aantal budgetten opgenomen waar incidenteel budget was opgenomen voor het inwinnen van advies erfgoed, mobiliteit, civiele kunstwerken en voorbereidingskosten voor projecten. Deze adviezen zijn veelal onderdeel van de voorbereiding voor een project. Deze incidentele adviezen kunnen ook worden aangevraagd als voorbereidingskosten bij de start van het project via de reguliere P&C-cyclus.

Deze maatregel gaat voor mobiliteit en erfgoed in vanaf 2027 omdat deze budgetten in 2026 nodig zijn om bepaalde werkzaamheden af te ronden.

Verlagen taakmutatie algemene uitkering

Vanuit de algemene uitkering is extra geld beschikbaar gesteld voor bibliotheken. Op dit moment wordt via de reguliere uitgaven al invulling gegeven aan dit doel. Besloten is om dit geld dus niet extra beschikbaar te stellen.

Met minder organisaties de MAG uitvoeren

Van een aantal subsidies is besloten om deze te stoppen door bijvoorbeeld dubbelingen of op een andere manier de doelstellingen te behalen door efficiencyvoordelen in een brede welzijnsorganisatie. Dit zorgt voor efficiency in de uitvoering en rechtvaardigt een bezuiniging, maar zal alsnog aan de andere kant enige kosten met zich meebrengen.

Herschikken bijdragen aan evenementen en toeristische activiteiten

Onder de evenementen en activiteiten stonden een aantal dubbelingen opgenomen. Daarnaast zullen sommige evenementen zichzelf gaan bedruipen en hebben geen extra middelen meer nodig van de gemeente.

Inspanningsverplichting 6%

Voor partijen waaraan de gemeente Hillegom een bijdrage verstrekt wordt voorgesteld om dit vanaf 2027 te verlagen met 6% conform de maatregel van de FKGR. Dit zijn bijvoorbeeld de Stichting Zanderij en de Hillegomse Muziekschool.

Openbare ruimte - niet groen

In het groen van de openbare ruimte wil het college geen besparingsmaatregelen voorleggen. Er is veel geïnvesteerd in het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte. De kwaliteit terugbrengen naar een lager niveau is tenietdoen van de eerdere investeringen. Daarnaast draagt een kwalitatief hoog niveau van de openbare ruimte bij aan klimaatadaptatie, sociale verbinding en gezondheid van de inwoners.

Voor de openbare verlichting zijn wel een aantal relatieve gemakkelijke aanpassingen mogelijk om te besparen op elektriciteit. Het aanpassen van het dimregime en dagelijks 10 min. later inschakelen en eerder uitschakelen leiden niet tot verkeersonveilige situaties. Het college wil daarnaast ook inzetten op het verder verlagen van de elektriciteitslasten door meer te investeren in LED openbare verlichting.

Daarnaast wordt er vanaf 2027 niet verder geïnvesteerd in de beeldende kunst in de openbare buitenruimte.

Verlagen overhead bestuur

De wisselende kunstcollectie in het gemeentehuis van Hillegom zal vervangen worden door een aantal permanente stukken die een nieuw college incidenteel zal kunnen aankopen. Ook stelt het college voor om vanaf het 2e half jaar in 2027 de advertentiekosten van gemeenteberichten verder te verlagen door deze digitaal te publiceren.

5. Te hanteren uitgangspunten

5.1 Toezichtregime provincie

De provincie Zuid-Holland houdt toezicht op de financiën van de gemeenten in de provincie op basis van artikel 203 van de Gemeentewet. In de Begrotingscirculaire 2026 zijn de wettelijke criteria en een aantal (actuele) onderwerpen opgenomen die bijzondere aandacht verdienen voor het financiële toezicht.

De provincie kent twee vormen van toezicht:

Preventief (toezicht vooraf):

De gemeente kan formeel geen uitgaven doen zonder machtiging van de provincie.

Repressief (toezicht achteraf):

De provincie volgt de gemeente op afstand via de begroting, jaarrekening, overige ter kennisneming ingezonden financiële stukken en het voeren van overleg op ambtelijk niveau.

Voor het nemen van de toezichtbeslissing vormt de provincie zich over de volgende elementen een oordeel:

- De begroting 2026 moet in evenwicht zijn (structurele lasten worden gedekt door structurele baten) of uit de meerjarenraming blijkt dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht en uiterlijk in 2029;
- De jaarrekening 2024 moet structureel in evenwicht zijn;
- De vastgestelde jaarrekening 2024 en de begroting 2026 moeten tijdig, respectievelijk voor 15 juli en 15 november 2025, zijn ingezonden.

5.2 Uitgangspunten begroting 2026-2029

Begrotingswijzigingen

In deze kadernota zijn de nu bekende begrotingswijzigingen, die structurele gevolgen hebben, meegenomen tot en met de raad van 28 mei 2025. Voor zover mogelijk worden begrotingswijzigingen met structurele gevolgen tot en met de gemeenteraad van 26 juni meegenomen in de begroting 2026.

Algemene uitkering

Bij de berekening van de Algemene uitkering voor de Programmabegroting 2026 wordt uitgegaan van de Meicirculaire 2025. In deze Kadernota 2026 is rekening gehouden met de uitkomsten van diverse circulaire tot en met de Meicirculaire 2025.

Inflatie

Wij volgen het inflatiepercentage dat wordt vastgesteld in het samenwerkingsgebied Holland Rijnland, de Financiële kaderstelling. Voor materiële lasten is deze vastgesteld op een inflatiecijfer van 2,7% en voor personele lasten op 2,1%. In de begroting 2026 houden wij rekening met deze stijging. De verschillende baten (huren, leges en dergelijke) en belastingen passen wij eveneens aan met het inflatiecijfer. Voor de OZB woningen wordt geen indexatie toegepast. Voor de inflatie van de welzijnsinstellingen die subsidie ontvangen van de gemeente hanteren we een inflatiecijfer van 2,2%.

Verbonden partijen

De verbonden partijen stellen individueel een begroting op. Voor de gemeenschappelijke regelingen volgen wij het percentage dat sinds enige tijd wordt vastgesteld in het samenwerkingsgebied Holland Rijnland. Voor 2025 zijn de volgende percentages vastgesteld:

Personeelslasten: 2,1%.

Materiële lasten: 2,7%.

Financiële verordeningen en nota's

Wij houden rekening met de kaders in de gemeentelijke financiële verordening (art. 212 gemeentewet) die de gemeenteraad heeft vastgesteld

Rekenrente

Voor het jaar 2026 wordt uitgegaan van een rekenrente van 0%. De rente, op basis de te berekende rekenrente, wordt niet toegerekend aan de activa van de diverse thema's. Het te betalen bedrag aan rente is in de exploitatie opgenomen onder treasury.

Onvoorziene uitgaven

De post onvoorzien ramen wij op € 25.000.

Inwoners en woningen

Het aantal woningen en inwoners in de gemeente Hillegom is gebaseerd op de vastgestelde aantallen per 1 januari 2025. Het aantal woningen is een belangrijke maatstaf bij de berekening van de hoogte van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Hierbij is de peildatum 1 januari van een kalenderjaar.

Het aantal inwoners per 1 januari 2025 bedraagt 22.829. Het verwachte aantal woningen dat in 2025 wordt opgeleverd is 249, per woning rekenen we op 1,5 inwoners, het aantal inwoners per 1 januari 2026 komt dan uit op 23.203.

Bijlage 1 Overzicht Bestuurlijke keuzes licht

Hoofddlijn - Maatregel	2026	2027	2028	2029
Belastingen	150.000	429.802	634.622	839.466
Invoeren Verblijfsbelasting	-	75.000	75.000	75.000
Maximalisering OZB opbrengsten niet-woningen - t.o.v. gem. tarief ZH een afwijking van 9%	-	204.802	409.622	614.466
Verhoging bouwleges (30%)	150.000	150.000	150.000	150.000
P&C methodiek	126.000	180.073	180.073	180.073
Schrappen budget Bijdrage aan/adviezen door derden adviezen mobiliteitsplan	-	44.073	44.073	44.073
Schrappen werkbudget erfgoed	-	10.000	10.000	10.000
Verlagen budget adviezen onderhoud kunstwerken civiel naar € 0	22.000	22.000	22.000	22.000
Verlagen budget voor voorbereidingskosten projecten naar €0	104.000	104.000	104.000	104.000
Verlagen uitgaven taakmutatie algemene uitkering	100.000	-	-	-
Niet toekennen taakmutatie algemene uitkering, extra geld voor bibliotheek	100.000			
Met minder organisaties de MAG uitvoeren	54.382	197.773	197.773	197.773
Stoppen jaarlijkse subsidie Stichting MEE	-	34.061	34.061	34.061
Stoppen lokale uitvoeringsprogramma huiselijk geweld (additioneel bij schrappen)	-	3.000	3.000	3.000
Stoppen met het beschikken van kleine subsidies Alzheimer Nederland	2.000	2.000	2.000	2.000
Stoppen met het beschikken van kleine subsidies Verminderen maatregelen voorkomen en bestrijden van discriminatie	5.000	5.000	5.000	5.000
Stoppen Nederlandse SchuldHulpRoute (NSR)/ Geldfit	-	5.000	5.000	5.000
Stoppen subsidie campagnevoering PandoNetwork voor Healty Hillegom	-	68.000	68.000	68.000
Stoppen subsidie Meedenkersnetwerk Bollenstreek	5.482	5.482	5.482	5.482
Stoppen subsidie met en collectieve Preventie Stichting Lumen	-	17.254	17.254	17.254
Stoppen subsidie Stichting Present	-	9.513	9.513	9.513
Stoppen van activiteiten in het kader van eenzaamheid: inspiratiegroep omzien naar elkaar/Website herkeneenzaamheid.nl	30.000	30.000	30.000	30.000
Niet verlengen pilot Get a Grip Humanitas (stoppen)	-	6.563	6.563	6.563
Stoppen subsidie Papierwinkel Humanitas	4.400	4.400	4.400	4.400
Stoppen subsidie schuldhulpmaatjes	7.500	7.500	7.500	7.500

Hoofdlijn - Maatregel	2026	2027	2028	2029
Herschikken bijdragen aan evenementen en toeristische activiteiten	30.000	30.000	30.000	30.000
Stoppen evenement toeristische activiteiten: Vier de Lente vroegbloeiërs	10.000	10.000	10.000	10.000
Stoppen evenement toeristische activiteiten: Duin- en bollen 4 daagse	20.000	20.000	20.000	20.000
Inspanningsverplichting 6% diverse partijen	-	45.233	45.233	45.233
Inspanningsverplichting 6% Kulturele Raad	-	4.357	4.357	4.357
Inspanningsverplichting 6% Sportsupport Kennemerland	-	11.580	11.580	11.580
Inspanningsverplichting 6% Stichting de Zanderij	-	16.096	16.096	16.096
Inspanningsverplichting Hillegomse Muziekschool	-	13.200	13.200	13.200
Openbare ruimte - niet groen	11.400	47.320	47.320	47.320
Aanpassen van het dimregime van de openbare verlichting	8.800	8.800	8.800	8.800
Geen nieuwe beeldende kunst plaatsen in de openbare buitenruimte	-	35.920	35.920	35.920
Openbare verlichting dagelijks 10 minuten later inschakelen en 10 minuten eerder uitschakelen	2.600	2.600	2.600	2.600
Verlagen elektriciteitslasten door investeringen LED	-	-	-	-
Verlagen overhead bestuur	-	30.000	45.000	45.000
Advertentiekosten gemeenteberichten (1,5 pagina)	-	15.000	30.000	30.000
Minder of geen wisselende kunstcollectie meer in het gemeentehuis van Hillegom	-	15.000	15.000	15.000
Eindtotaal	471.782	960.201	1.180.021	1.384.865

Bijlage 2 Overzicht Laaghangend fruit

Maatregel	2026	2027	2028	2029
Scherper begroten sportbeleid en activering	30.000	30.000	30.000	30.000
Onderwijshuisvesting: Verlaging budget vergoeding niet verzekerde schade	14.500	14.500	14.500	14.500
Stoppen met Sociale kaarten	15.232	15.232	15.232	15.232
Scherper begroten armoedegelden	4.000	4.000	4.000	4.000
Scherper begroten budget Regionale Educatieve Agenda (REA)	40.000	40.000	40.000	40.000
Peuteropvangsubsidie reguleren Vergoede uren peuteropvangsubsidie	15.000	15.000	15.000	15.000
Beperken of schrappen lokale uitvoeringsprogramma huiselijk geweld (beperken)	-	12.000	12.000	12.000
Laten vervallen budget preventie	41.712	41.712	41.712	41.712
Vrijvallen budget Taakmutatie nieuw beleid (geen uitgaven)	5.306	5.306	5.306	5.306
Strakker begroten budget 'bijdrage overige instellingen en personen': restant niet bestede budget voor inburgering	17.000	17.000	17.000	17.000
Scherper begroten budget 'bijdrage aan adviezen door derde': budget wordt incidenteel ingezet voor inwinnen van extern advies.	84.000	84.000	84.000	84.000
Adviesraden (onderbesteding)	11.000	11.000	11.000	11.000
Stichting Zorgbalans (Mantelzorggroepen) is gestopt	8.735	8.735	8.735	8.735
Stichting Zorgbalans (Sportklas) is gestopt	6.771	6.771	6.771	6.771
Verlagen budget bijdrage aan/adviezen door derden planvorming (niet besteed)	85.000	85.000	85.000	85.000
Onterechte indexaties	798	798	798	798
Verlagen werkbudget crisisbeheersing (onderbesteding)	2.185	2.185	2.185	2.185
Verminderen werkbudget milieu overig (niet besteed)	2.593	2.593	2.593	2.593
Verlagen budget gebiedsprogramma wandelnetwerk. Verplichtingen kunnen worden nagekomen vanuit eerder ingeleigde gelden.	10.577	10.577	10.577	10.577
Niet meer meedoen aan de Groene uitdaging	10.000	10.000	10.000	10.000
Schade plantvakken verhalen	10.000	10.000	10.000	10.000
Verminderen van het onderhoudsbudget voor beschoeiingen	15.000	15.000	15.000	15.000
Verhogen van de afschrijvingstermijn van beschoeiingen van 25 naar 30 jaar	8.500	11.300	14.200	14.200
Verschuiven en verlagen jaarlijkse investering in beschoeiing met € 50.000	12.000	10.200	8.400	8.400

Maatregel	2026	2027	2028	2029
Economische levensduur van lichtmasten oprekken naar 50 jaar in plaats van 40 jaar	5.700	5.700	5.700	5.700
Lagere afschrijvingslasten door het uitstellen van de investeringsbudgetten	75.000	75.000		
Verlagen budget kosten onderhoud + bijdrage overige instellingen personen (€ 9.851	9.851	9.851	9.851	9.851
Hogere opbrengsten degeneratie-inkomsten	100.000	100.000	100.000	100.000
Afschrijvingstermijn wegen nieuwe investeringen verhogen van 20 jaar naar 30 jaar	83.000	94.000	105.000	105.000
Verlagen budget voor extra inhuur capaciteit gebiedsontwikkeling woningbouw	31.620	31.620	31.620	31.620
Reclame-inkomsten (Centercom) A0 borden is niet opgenomen in de begroting	10.000	10.000	10.000	10.000
Verlagen onderhoudsbudget voor straatmeubilair (onderuitputting voorgaande jaren)	15.000	15.000	15.000	15.000
Onterechte indexatie algemene grondexploitatie	462	462	462	462
Onterechte indexatie Vossepolder	625	625	625	625
Communicatie informatie centrum - Bijdrage aan/adviezen (onderbesteding)	2.593	2.593	2.593	2.593
Onterechte indexatie economische ontwikkeling	2.960	2.960	2.960	2.960
Onterechte inkomstenpost	-22.133	-22.133	-22.133	-22.133
Afschalen inzet marktmeester	7.000	7.000	7.000	7.000
Kosten verzekeringen (onderbesteding)	9.000	9.000	9.000	9.000
Bijdrage aan/adviezen door derden voor burgemeester en wethouders (zaalhuur veelal DBS, gemeentelijke faciliteiten inzetten)	4.670	4.670	4.670	4.670
Belastingen: Overige goederen en diensten (onderbesteding)	15.300	15.300	15.300	15.300
Belastingen Invorderingskosten (onderbesteding)	1.000	1.000	1.000	1.000
Bankkosten - Verlaging budget door onderbesteding	5.000	5.000	5.000	5.000
Aankoop diverse materialen communicatie (deels onderbesteding € 10k)	10.000	10.000	10.000	10.000
Werkbudget Overige goederen en diensten	311	311	311	311
Verlagen van het budget voor representatie college onderbesteding (Diverse vooral catering . Uitgaven '22:15k, '23:8k, '24:12K.op basis van gem., uitgaven € 8k afgeraamd van van € 21k totaal budget)	8.000	8.000	8.000	8.000
Overig budget handel en ambacht (geen bestemming)	2.593	2.593	2.593	2.593
Advertentiekosten gemeenteberichten bezuiniging (reeds besloten)	30.471	30.471	30.471	30.471
Subtotaal laaghangend fruit	857.932	881.932	819.032	819.032